



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.5.
COM(2019) 513 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**Ciprus 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ciprus 2019. évi
stabilitási programját**

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Ciprus 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ciprus 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. Kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács 2019. március 21-én jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Ciprust azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács 2019. március 21-én

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást (a továbbiakban: az euróövezetre vonatkozó ajánlás).

- (2) Mivel Ciprus pénzneme az euró, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Ciprusnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euróövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1–5. ajánlás tükröz. Mindenekelőtt az adminisztratív teher csökkentését célzó intézkedések elő fogják segíteni az üzleti környezetnek és a termelékenységnek az euróövezeti egyensúly helyreállításához szükséges javítására irányuló első euróövezeti ajánlás teljesítését; a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikának a meghatározott területekre történő összpontosítása hozzájárul majd a beruházások támogatására irányuló második euróövezeti ajánlás kezeléséhez; az adóügyi intézkedések és a készségek javítását célzó intézkedések elő fogják segíteni agresszív adótervezés elleni küzdelemre és a munkaerőpiac működésére irányuló harmadik euróövezeti ajánlás teljesítését; az eszközközvetítő társaság működésének javítását célzó intézkedések pedig hozzájárulnak majd a nemteljesítő hitelek állományának csökkentésére irányuló negyedik euróövezeti ajánlásnak való megfeleléshez.
- (3) A Ciprusra vonatkozó 2019. évi országjelentést³ 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Ciprusnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Ciprus által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2019. február 27-én tették közzé⁴. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Cipruson túlzott makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Mindenekelőtt elengedhetetlen, hogy a tagállam kezelje a magán- és a közszektor nagy fokú eladósodottságát, a magas külső adósságállományt, valamint a nemteljesítő hitelek jelentős állományát.
- (4) Ciprus 2019. április 15-én benyújtotta a 2019. évi nemzeti reformprogramját, 2019. április 30-án pedig 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (5) A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó

³ SWD(2019) 1012 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést⁶.

- (6) Ciprus jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. Ciprus 2019. évi stabilitási programjában az államháztartási egyenleg – amely 2018-ban a GDP 4,8 %-át kitevő hiányba fordult át, és így meghaladta a Szerződésben meghatározott 3 %-os referenciaértéket – az előrejelzések szerint 2019-ben a GDP 3,0 %-ának megfelelő mértékű nominális többletet ér el, és a programidőszak egésze során meghaladja majd a GDP 2,0 %-át. Az újraszámított strukturális egyenleg⁷ alapján a középtávú költségvetési célt, azaz a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési pozíciót a tervek szerint 2019–2022 folyamán végig sikerül elérni. Miután a GDP-arányos államadósság-ráta 2018-ban 102,5 %-ra emelkedett, a 2019. évi stabilitási program szerint 2019-ben várhatóan 95,7 %-ra csökken, majd ezt követően folyamatosan csökken, 2022-re 77,5 %-ot érve el. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A stabilitási programban bemutatott makrogazdasági és költségvetési feltételezésekkel összefüggő kockázatok lefelé mutatnak, és azok elsősorban külső fejleményekhez, valamint a korábbi költségvetési reformokra vonatkozó bírósági határozatok lehetséges költségvetési hatásaihoz és a nemzeti egészségügyi rendszer első éveiben az állami kórházak finanszírozási igényeihez kapcsolódnak. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási egyenleg 2019-ben várhatóan a GDP 3,0 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 2,8 %-ának megfelelő többletet mutat majd. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2019-ben várhatóan a GDP 1,1 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 0,7 %-ának felel majd meg, ami továbbra is a középtávú költségvetési célt meghaladó mértéket jelent. Ciprus az előrejelzés szerint 2019-ben és 2020-ban megfelel az adósságszabálynak. Összességében a Tanács véleménye az, hogy 2019-ben és 2020-ban Ciprus várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (7) A Bizottság 2019. június 5-én az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel a közölt adatok alapján az államháztartási hiány 2018-ban nem felelt meg a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéknek. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy nem szükséges további lépéseket tenni egy túlzott hiány fennállásáról szóló határozat irányába. A közigazgatás és az önkormányzatok hatékonysági problémái még mindig kihívást jelentenek annak ellenére, hogy történt némi előrelépés az e-kormányzati szolgáltatások terén. Mindez hatással van az üzleti környezetre. A kérdés kezelésére irányuló kulcsfontosságú jogalkotási javaslatok továbbra is elfogadásra várnak. Ezek közé tartoznak a közigazgatás és a helyi önkormányzatok reformjáról szóló törvénytervezetek. Az állami tulajdonban lévő vállalkozások irányítási keretének hiányosságai hozzájárulhatnak az állami függő kötelezettségek felhalmozódásához, és hátráltathatják a kulcsfontosságú közüzemi szolgáltatásokba – például a távközlésbe és az energiába – irányuló beruházási képességet. Indokolt folytatni a közszféra bérköltségeinek visszafogását, amely jelentős tényező a ciprusi költségvetési konszolidációban.
- (8) Ahogy azt a 2019. évi euróövezeti ajánlás is megjeleníti, az agresszív adótervezés elleni küzdelem elengedhetetlen a hatékonyabb és méltányosabb adórendszerek kialakításához. Az adózók agresszív adótervezési stratégiáinak a tagállamok között

⁶ COM(2014) 494 final.

⁷ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

átgyűrűző hatásai az uniós jogszabályokat kiegészítő, koordinált fellépést kívánnak meg a nemzeti szakpolitikák részéről. Ciprus intézkedéseket hozott az agresszív adótervezés ellen, de az osztalék- és kamatkifizetések magas (GDP-arányos) szintje azt sugallja, hogy egyes vállalatok agresszív adótervezést alkalmazva kihasználják a ciprusi adószabályokat. A Cipruson működő vállalkozások által külföldre (azaz az Unióban rezidens adóalanyok által harmadik országban rezidens adóalanyok számára) utalt osztalék-, kamat- és sok esetben jogdíjfizetésekre vonatkozó forrásadó hiánya miatt e kifizetések teljes mértékben adózatlanok maradhatnak, amennyiben a fogadó joghatóságban sem adókötelesek. Az ilyen adók hiánya, valamint a társasági adóügyi illetékesség szabályai a későbbiekben is megkönnyíthetik az agresszív adótervezést. A fiktív kamatlevonási rendszert szorosan figyelemmel kell kísérni az agresszív adótervezéssel való bármiféle visszaélés megelőzése érdekében. Végezetül a ciprusi „kivételes befektetői honosítási program” és „befektetői letelepedési program” alacsony személyi jövedelemadót tesz lehetővé külföldi pénzügyi eszközök után, és igénybevételekhez nem kell jelentős időt eltölteni a programot kínáló joghatóságban. Ezek a programok az OECD jegyzéke szerint a számlainformációk automatikus cseréjének kijátszása tekintetében potenciálisan magas kockázatot jelentenek.

- (9) A nemteljesítő hitelekre vonatkozó átfogó stratégia keretében jelentős intézkedésekre került sor. Ez a nemteljesítő hitelek állományának jelentős csökkenését eredményezte a bankszektorban, elsősorban a Cyprus Cooperative Bank értékesítése és felszámolása, valamint a nemteljesítő hiteleit tartalmazó portfóliójának egy állami tulajdonú eszközközkezelő társaságra való átruházása miatt. Javításokat eszközöltek továbbá a hitelek értékesítéséről szóló törvényben, és elfogadták a hitelek értékpapírosítására vonatkozó törvényt. Az eszközök értékesítéséből származó bevételek maximalizálása és végső soron a magánszektor adósságállományának csökkentése érdekében elengedhetetlen, hogy az állami tulajdonú eszközközkezelő társaság hatékony irányítási struktúrával, kiemelten szakosodott vezetéssel, a ciprusi államtól független működési szabadsággal rendelkezzen, valamint pontosan meghatározott céljai legyenek a kormány által a Cyprus Cooperative Bank eladására vonatkozó, az Európai Bizottság által jóváhagyott állami támogatási határozat kapcsán vállalt kötelezettségekkel összhangban. Fontos továbbá megfelelő felügyeleti keretet létrehozni a hitelfelvásárló társaságok számára, mivel nőtt az ilyen társaságok száma (az állami tulajdonú eszközközkezelő társaságot is ideértve), és a jövőben több nemteljesítő hitellel kapcsolatos portfólió értékesítése is tervbe van véve. Továbbra is gyenge a biztosítási- és nyugdíjalapok felügyeleti szerveinek irányítása és igazgatási kapacitása. E felügyeleti szervek integrációját mihamarabb végre kell hajtani. Általában véve meg kell szilárdítani a tőkepiacokra vonatkozó felügyeleti keretet tekintettel arra, hogy a nem banki pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások viszonylag jelentős határon átnyúló tevékenységet folytatnak, és az engedéllyel rendelkező cégek száma exponenciálisan megnőtt az elmúlt években.
- (10) Növekszik a foglalkoztatás, csökken a munkanélküliség, és javult az állami foglalkoztatási szolgálatoknak a foglalkoztatás aktív támogatását elősegítő rövid távú kapacitása. Az állami foglalkoztatási szolgálatok kapacitásának hosszú távú fenntarthatósága azonban még mindig problémát jelent, mivel a kiegészítő személyzetet mindössze 2 évre vették fel. 2018-ban a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya a legmagasabbak között volt az EU-ban. Továbbra is kihívást jelent az állami foglalkoztatási szolgálatok gyenge hatékonysága, valamint az, hogy kiépítettségük, illetve a munkakereséshez kapcsolódó aktiválásban való részvételük korlátozott. Tehát lenne még lehetőség a munkába állást célzó tájékoztatási és aktivizálási támogatások megerősítésére, különösen a fiatalokra és a

tartósan munkanélküliekre vonatkozóan. Ez magában foglalja az önfoglalkoztatás és a szociális gazdaság előmozdítását, valamint a munkaerőpiaci intézmények és szolgáltatások korszerűsítését annak elősegítése érdekében, hogy az emberek a munkaerőpiaci igényeknek jobban megfelelő készségekre tehessenek szert.

- (11) A szakemberhiány és a strukturális munkaerőhiány az üzleti beruházások fő akadályai között szerepelnek, ami rámutat arra, hogy növelni kell a kihasználatlan vagy nem kellően kihasznált munkaerőpiaci potenciál képzésére irányuló befektetéseket, a tanterveket fokozottabban hozzá kell igazítani a munkaerőpiaci szükségletekhez, és beruházásokat kell végezni a kapcsolódó szakképzési infrastruktúrák terén. Egyenletlen az előrehaladás a kulcsfontosságú oktatási és képzési reformok, így például a tanárok kinevezésének és értékelésének javítása terén. Az oktatási eredmények továbbra is gyengék, ahogy a koragyermekkori nevelésben és gondozásban való részvétel is alacsony amiatt, hogy a háztartások számára már kevésbé megfizethető, mivel a válság idején jövedelmük gyorsabb ütemben csökkent, mint a gyermekgondozási költségek. Az oktatási és képzési rendszer valamennyi szinten történő korszerűsítésére irányuló folyamatos erőfeszítések hozzájárulnak majd az oktatási eredmények javításához és a fenntartható növekedés potenciáljának növeléséhez Cipruson. A szakképzési és képzési tantervek felülvizsgálata ígéretes lépés a strukturális munkaerőhiány csökkentése szempontjából. Azonban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetében fennálló gyakori strukturális munkaerőhiány, valamint a felnőttképzésben való alacsony részvétel – különösen az alacsony képzettségűeké – azt jelzi, hogy fokozott továbbképzési és átképzési intézkedésekre van szükség.
- (12) Ciprus előrelépést tett az egészségügy területén az új nemzeti egészségügyi rendszer létrehozását célzó jogszabályok elfogadása révén. Az új rendszer célja, hogy javítsa a hozzáférhetőséget, bevezesse az egyetemes egészségügyi ellátást, csökkentse a betegek által közvetlenül fizetett térítések magas szintjét, és növelje az ellátás hatékonyságát a közszférában. A rendszer 2020-as teljes körű működésbe lépése előtt jelentős végrehajtási kihívásokkal kell megküzdeni, és komoly beruházási igényeket kell kielégíteni. Továbbra is döntő fontosságú a rendszer hosszú távú fenntarthatóságának megőrzése a terveknek megfelelően, ideértve az állami kórházak pénzügyi és működési autonómiájának biztosítását is. Az egészségügyi szolgáltatók korszerűsítését és hatékonyságjavítását célzó intézkedések, ideértve az alapellátást is, az e-egészségügy bevezetése és egy nemzeti gyógyszer-szervezet létrehozása tovább erősítené az egészségügyi rendszert. A tartós ápolás-gondozás szintje alacsony, és továbbra is kihívást jelent a népesség elöregedése miatt.
- (13) Ciprus gyenge környezeti teljesítménye komoly aggodalomra ad okot, és az ország továbbra is kiszolgáltatott az éghajlatváltozásnak. Ciprusnak jelentősen javítania kell hulladékgazdálkodási rendszerét és a körforgásos gazdaságot. A hulladékképződés még mindig jelentősen meghaladja az uniós átlagot, és 2014 óta növekszik. A jelenlegi hulladékkezelési létesítmények által elérhető újrafeldolgozási arány alacsony, és az olyan gazdasági eszközök, mint például a hulladéklerakók igénybevételeért kivetett adók hiánya miatt gazdasági szempontból nem vonzó az újrafeldolgozás. A vízgazdálkodás terén hatékonysági problémák tapasztalhatók, különösen a városi területeken. Ciprus számára a legfőbb kihívást a vízhiány jelenti, amely a felszín alatti vizek túlzott mértékű kivételével párosul. A települési szennyvizek esetében még mindig jelentős a gyűjtés vagy kezelés nélkül kibocsátott szennyvíz mennyisége: a teljes szennyvízmennyiség csak mintegy fele megy át másodlagos kezelésen. Komoly aggályt jelentenek az árvizek és a vízhiány, és a megfelelő szakpolitikai válasz hiánya hatással lehet a tagállam vidéki gazdaságára és idegenforgalmára. Ezért a fenntartható

gazdálkodás és az ország természeti erőforrásainak hatékony felhasználása – a környezetvédelemmel és az éghajlat-politikával kapcsolatos jogszabályok szigorúbb érvényesítésével kiegészítve – kulcsfontosságú Ciprus számára az éghajlatváltozás káros hatásainak mérséklése, természetes környezetének megőrzése és helyreállítása, valamint a fenntartható gazdasági növekedés hosszú távú biztosítása érdekében.

- (14) Ciprus sokkal jobban kihasználhatná megújuló energiaforrásait – különösen a napenergiát –, és kezelhetné jelenlegi energiahatékonysági problémáit. Cipruson a megújuló energia aránya 8,9 % volt 2017-ben, a 2020-ra kitűzött cél pedig 13 %. Az energiahatékonysági problémák lényeges forrását jelentik – különösen a városi környezetben – a hővédelem nélkül, vagy alacsony szintű hővédelemmel épített lakó- és kereskedelmi épületek. A megújuló energia ágazatába történő beruházások keretfeltételei javultak, és számos intézkedést vezettek be, többek között a fotovoltaikus rendszerek telepítését, valamint a kis- és középvállalkozásokat, illetve a háztartásokat célzó támogatási programokat. Ciprus azonban még nem aknázza ki teljesen a megújulóenergia-termelésben – különösen a napenergia-forrásokban – rejlő komoly potenciálját. Az országon belüli szállítás közutakra történő összpontosítása számos szakpolitikai kihívást teremt, mindenekelőtt a légszennyezés és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló erőfeszítések kapcsán, továbbá komoly torlódásokat idéz elő a városi területeken csúcsidőben, illetve a kikötőhöz vezető közutakon. Ciprus lemaradásban van a megújuló energiaforrások közlekedés területén való használata terén is (2016-ban 2,7 %), és nehézségei adódhatnak annak kapcsán, hogy 2020-ig elérje a 10 %-ban meghatározott kötelező célt.
- (15) A termelékenység megerősítéséhez elengedhetetlen a digitális gazdaságba való beruházás és a munkavállalók digitális készségeinek fejlesztése. Ciprust 2019-ben az utolsók közé sorolta az Európai Bizottság által létrehozott, a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI). A 16 és 74 év közötti ciprusiak csupán 50 %-a rendelkezik alapszintű digitális készségekkel, és az IKT-szakembereknek a munkaerőn belüli aránya továbbra is elmarad az uniós szinttől (2,3 % a 3,7 %-kal szemben), ami gátolja a digitális gazdaságban rejlő lehetőségek kiaknázását. Alacsony szintű a közigazgatási szervek és az állampolgárok közötti online interakció, a ciprusiak mindössze 50 %-a él ezzel a lehetőséggel. Az e-kereskedelem terén javulás tapasztalható, de az még mindig elmarad az uniós átlagtól.
- (16) Ciprus továbbra is mérsékelten innovatív országnak számít, és innovációs teljesítménye romlott 2010 óta. Az állami és a magánszektor kutatási-fejlesztési kiadásai a legalacsonyabbak között vannak az Unióban, ami kedvezőtlenül befolyásolja a kutatóközpontok és az üzleti szektor innovációs kapacitását. Az egyetemek és a vállalkozások közötti együttműködés szintén nagyon gyenge. Az üzleti szektor innovációs kapacitásának javítása, valamint a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés és az intelligens szakosodás jól körülhatárolt területeire összpontosító beruházások előmozdítása alapvető fontosságú Ciprus – és különösen a ciprusi kis- és középvállalkozások – versenyképességének növeléséhez.
- (17) Az adminisztratív terhek jelentősek, különösen a stratégiai beruházások kezdeményezése kapcsán. Lenne még lehetőség a stratégiai beruházásokkal kapcsolatos engedélyek megszerzésére irányuló eljárások jelentős egyszerűsítésére, a vonatkozó jogszabályok viszont még mindig elfogadásra várnak.
- (18) A gazdasági növekedésre irányuló cselekvési terv végrehajtása némi előrelépést eredményezett a vállalkozói készség, valamint a kis- és középvállalkozások

finanszírozási eszközökhöz való hozzáférése terén. A kis- és középvállalkozásokra vonatkozó pénzügyi támogatási intézkedések azonban továbbra is elsősorban a vissza nem térítendő támogatásokon alapulnak. A ciprusi vállalkozások szempontjából továbbra is marginálisnak tekinthetők az olyan alternatív finanszírozási források, mint például a kockázati tőke, a sajáttőke-bevonás és a közösségi finanszírozás. A vállalkozásoknak nyújtott támogatás jobb koordinációja javíthatná az igénybevételt. A termelékenységet fokozó külföldi befektetések vonzását célzó privatizációs erőfeszítések sok esetben szünetelnek, és csupán néhány privatizációs projekt esetében tapasztalható fokozatos előrehaladás.

- (19) Az igazságszolgáltatási rendszerben tartósan fennálló hatékonysági problémák továbbra is befolyásolják a szerződésérvényesítést, és akadályozzák a polgári és kereskedelmi ügyek gyors megoldását, valamint a súlyos bűncselekmények kivizsgálását. A nehézkes és elavult polgári eljárási szabályok, valamint a bírósági határozatok gyenge végrehajtása miatt a bankok kevésbé ösztönöztek arra, hogy a fizetéseképtelenségi és kényszerértékesítési keretek alkalmazásával csökkentsék a nemteljesítő hitelek állományát. Számos reform indult az igazságszolgáltatási rendszer legkritikusabb problémáinak, különösen az elavult polgári eljárási szabályoknak, a bíróságok gyenge szakosodásának és alacsony digitalizáltságának, a jelentős ügyhátralék felszámolásának és a bírák számára biztosított egész életen át tartó képzés hiányának kezelésére, de az eredmények csak lassan mutatkoznak meg. A reformnak összhangban kell állnia a kormány által a Cyprus Cooperative Bank eladására vonatkozó, az Európai Bizottság által jóváhagyott állami támogatási határozat kapcsán vállalt kötelezettségekkel. 2018-ban javították a fizetéseképtelenségre és kényszerértékesítésre vonatkozó jogszabályi kereteket. Az új törvények határozott végrehajtása – az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának és az ítéletek szigorúbb végrehajtásának biztosításával együtt – várhatóan segít az adósságtörlesztési fegyelem javításában. 2017 decembere óta létezik nemzeti korrupcióellenes stratégia, amely megerősítéseként a miniszterek tanácsa 2019 májusában jóváhagyott egy horizontális korrupcióellenes nemzeti cselekvési tervet. Törvénytervezetet terjesztettek a parlament elé egy új független korrupcióellenes ügynökség létrehozására és a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozóan, de elfogadásuk még nem történt meg. Ezek a törvények elősegítik a nemzeti korrupcióellenes keret megerősítését. A korrupcióellenes cselekvési terv gyors végrehajtása révén fel kell gyorsítani a korrupcióellenes reformokat. Biztosítani kell az ügyészség függetlenségét, és meg kell erősíteni a bűnüldözés terén rendelkezésre álló kapacitást.
- (20) A tulajdoni lapok kiadásával kapcsolatos ügyhátralék csökkentésére irányuló erőfeszítések ellenére továbbra is jelentős az elmaradás. Az ingatlanügyletek rendszerének elégtelenségeire (azaz a tulajdoni lapok kibocsátására és átruházására) még mindig nincs strukturális megoldás. Ez elengedhetetlen a kényszerértékesítési eljárások előmozdításához és a biztosítékok érvényesítésének lehetővé tételéhez.
- (21) A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó uniós alapok programozása hozzájárulhat az ajánlásokban azonosított egyes hiányosságok kezeléséhez, különösen az országjelentés⁸ D. mellékletében ismertetett területeken. Ez lehetővé tenné Ciprus számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető leghatékonyabban, a területi különbségeket is figyelembe véve használja fel az említett alapokat. E beruházások sikerének egyik fontos tényezője az ezen alapok kezelését biztosító nemzeti igazgatási kapacitás megerősítése.

⁸

SWD(2019) 1012 final.

- (22) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a ciprusi gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Ciprusnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak ezek Ciprus fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája vonatkozásában képviselt jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintettel arra az igényre, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szintű szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (23) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi stabilitási programot, és véleménye⁹ szerint [...].
- (24) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi nemzeti reformprogramot és a 2019. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1–5. ajánlás tükrözi. Ezek az ajánlások hozzájárulnak az euróövezetre vonatkozó ajánlás, különösen az első, a harmadik és a negyedik euróövezeti ajánlás végrehajtásához is. Az 1. ajánlásban említett költségvetési politikák hozzájárulnak többek között a magas államadóssághoz kapcsolódó egyensúlytalanságok kezeléséhez,

AJÁNLJA, hogy Ciprus 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A közszektor hatékonyságának javítása érdekében fogadja el a kulcsfontosságú jogszabályi reformokat, nevezetesen a közigazgatás működése, a közigazgatási intézmények és az önkormányzatok irányítása tekintetében. Kezelje az adórendszer azon jellemzőit, amelyek elősegíthetik, hogy magánszemélyek és multinacionális vállalatok – különösen külföldre utalt kifizetések révén – agresszív adótervezést folytassanak.
2. Segítse elő a nemteljesítő hitelek állományának csökkentését többek között azáltal, hogy hatékony irányítási struktúrát hoz létre az állami tulajdonú eszközkezelő társaság számára, lépéseket tesz az adósságtörlesztési fegyelem javítására, és megerősíti a hitelfelvásárló társaságok felügyeletét. Erősítse meg a felügyeleti kapacitást az árnyékbankszektorban többek között azáltal, hogy teljeskörűen integrálja a biztosítási- és nyugdíjalapok felügyeleti szerveit.
3. Fejezze be az állami foglalkoztatási szolgálatok hatékonyságának növelését célzó reformokat, valamint erősítse meg a fiatalokra irányuló tájékoztatási és aktivizálási támogatásokat. Hajtsa végre az oktatási és képzési rendszer reformját, beleértve a tanárok értékelését, valamint növelje a munkáltatók elkötelezettségét és a tanulói részvételt a szakképzés területén, valamint bővítse a megfizethető koragyermekkori nevelés és gondozás körét. Tegyen intézkedéseket annak biztosítására, hogy a nemzeti egészségügyi rendszer a terveknek megfelelően 2020-ra teljes mértékben működőképesse váljon, és gondoskodjon hosszú távú fenntarthatóságáról.
4. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába a fenntartható közlekedést, a környezetet, különösen a hulladék- és vízgazdálkodást, az energiahatékonyságot és a megújuló energiát, a digitalizációt, a digitális készségeket is ideértve, valamint a kutatást és az innovációt, figyelembe véve a tagállamon belüli területi különbségeket is. Fogadjon el jogszabályokat, amelyek a stratégiai befektetők

⁹

Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

számára egyszerűsítik a szükséges engedélyek megszerzésére irányuló eljárásokat. Javítsa a kis- és középvállalkozások finanszírozási eszközökhöz való hozzáférését, és folytassa a privatizációs projektek végrehajtását.

5. Fokozza az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának javítására irányuló erőfeszítéseket, ideértve a közigazgatási bíróság működését és a polgári eljárások felülvizsgálatát, a bíróságok szakosodásának növelését és egy működőképes e-igazságügyi rendszer létrehozását. Tegyen intézkedéseket a követelések jogi érvényesítésének megerősítésére, továbbá alakítson ki a tulajdoni lapok kiadására és az ingatlanok tulajdonjogának átruházására szolgáló megbízható és gyors rendszereket. Gyorsítsa fel a korrupcióellenes reformokat, biztosítsa az ügyészség függetlenségét, és erősítse meg a bűnüldözés terén rendelkezésre álló kapacitást.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*